Ч. 169. (618) Львів, пятниця дня 3. серпня 1917 Рік III

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ пів року	16·— „
„ чверть року	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Англія про війну і мир.

В відповіди на запити в справі політики правительства що до анексії, анґлійський міністер заграничних справ Бальфур заявив, що загальну засаду анґлійської політики вже передше кілька разів сформуловано. Сегодня бесідник не уважає за вказане складати обширну заяву. Пригадує, що дебата почала ся від того, після яких метод має Австро-Угорщина можність на власних ногах розвивати власну цивілізацію і означити шляхи свого розвитку. Се засада загальна. Як всї, так і Анґлія, приступаючи до війни, думала головно про оборону Бельґії і хотїла запобічи, щоби не здавлено Франції. Ніхто не думав про великі питання, що накинули ся протягом війни. Се одно було ясне, що не було анґлійського державного мужа, якому колинебудь було в голові розпочинати війну задля помноженя анґлійських посїлостий на европейськім континентї.

Всї Анґлійці бажають змешити вигляди на будучу війну, а думають, що зближать ся значно до виконаня тої думки, коли заспокоять оправдані народні стремлїня.

Чи міг би хтось сумнївати ся про те, що зворот Альзації і Льотаринґії на річ Франції се конечна теріторіяльна зміна? Анґлія бажає мира так само на серіо, як котра небудь держава, що терпить тепер в наслідок траґедії війни. Мир, якого бажаємо, се мир, що оснований на міжнародних відносинах, котрі пятнують злищне зломане світового мира як злочин, а утруднюють значно буритєлям мира зломане того мира.

Як отже дійти до тої цїли? Як обійти ся з великими, стародавними монархіями, як Австро-Угорщина? Коли Австро-Угорщина й Німеччина розвяжуть свої внутрішні питаня, які мусять самі розвязати, заки Німеччина під оглядом понимання торговельних і політичних інтересів дійде до возему Зединених Держав і Анґлії, аж заки не будуть вони освобождені, европейський мир не може бути запевнений.

Коли хочемо здійснити ту політику, то нашим обовязком вести дальше борбу з всякою енерґією, на яку нас стати. Коли війна закінчить ся не німецьким миром, але миром, що відповідає совісти Америки й Анґлії, то були се мир, котрий потревав би щонайменше так довго, аж осягнемо таку стадію міжнародного розвою, котра зробить повторене тих жорстокостий річю, яка просто не дасть ся подумати.

В дискусії, що відтак відбула ся, сказав Snowden, що здає ся, начеби анґлійське правительство більше, чим коли инше стояло в дорозї скорому заключеню мира. Коли би правительство мало добрі інформації, то мусїлоби про те знати, що коли війна потревае ще дуже довго, то Франція буде мати таку саму революцію, як Росія. Бесїдник вкінци жадав в імя людяности, щоби війну тепер покінчено.

Манїфест німецького Цїсаря до народу.

БЕРЛІН. (Ткб.) Цїсар Вільгельм виготовив такий манїфест до німецького народа:

Три літа тяжкої борби лежать за нами. З болем згадуємо про наших померших, з гордістю про тих, що борять ся, з радістю про тих, що творять, з тяжким серцем про тих, що терплять поневірку в неволи. Над всїми однак думками горою сильна воля, щоби сю борбу в справедливій обороні довести до доброго кінця. Наші вороги витягають руки по німецькі землї. Сього нїколи не осягнуть. Вони женуть що раз то нові народи до борби проти нас, та се нас не лякає. Ми знаємо нашу силу і ми рішені ужити її. Вони бажали би побачити нас слабими й безсильними в своїх ногах, але вони нас не поконають. На наші мирові слова відповіли вони кпинами. Тодї знов довідали ся, як Нїмці уміють бити і побіджувати. Вони кидають в цїлім світї клевети на імя Німеччини, але годї їм затерти слави німецьких дїл. Так стоїмо непугуті, побідні і без тревоги при кінцї сього року. Нас можуть ще ждати тяжкі досвіди, але з повагою і довірєм ожидаємо їх. Через три літа нагальних змагань показав ся німецький нарід сильним супроти всього, що зуміла видумати ворожа сила. Коли вороги хотять продовжати терпіня війни, то вони будуть дня них тяжші, як для нас. За те, що споняють жовніри на фронтї, складає їм населене в краю подяку через безупинну працю. Що дальше треба бороти ся і кувати збрую. Але наш нарід знає на що: На на пусту захланність жертвують ся німецьку кров і тіло, не на заборчі пляни і підбитя, але за сильну свободіну державу, в котрій наші діти мають безпечно мешкати. Тій борбі нехай буде посвячена кожна наша думка і наше дїлане! Се нехай буде нашим обітом сього дня! — В поли, дня 1 серпня 1917. — Вільгельм.

Мельодії українських народнїх пісень
з Поділя і Холмщини.

Недавно вийшла з печатні нова збірка українських народних пісень Поділя і Холмщини. Є се видане етноґрафічної комісії Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові том XVI. Мельодії з Поділя зібрані Л. Плосайкевичом, а з Холмщини і Підляся Я. Сенчиком. Матеріял пісенний зредаґував Др. Ст. Людкевич, передмову в українській мові та в німецькім перекладї написав Проф. Філярет Колесса. Довідуєм ся, що перший збірник: Пісні співані в 40-тих, 50-тих і 60 их роках XIX ст. на Поділю в Терешівцях Лятичівского повіту записані Л. Плосайкевичом від Д. Баранюка (168 мельодій) увійшов тут в цїлости. З другої збірки: Пісні з Холмщини і Підляся списані Я. Сенчиком межи 1896—1906 р. напечатано лиш 132 мельодій самих обрядових пісень, котрі однак творять заокруглену ґрупу. Позаяк решта рукописи лишилась мабуть в руках Д-ра Ст. Людкевича, а тепер годї її дістати, то щоби не проволїкати виданя зложених вже листів на неограничений час, поручено проф. Ф. Колессі зготовити до печати той матеріял, що є, та уложити передмову. Безперечно з огляду на велику актуальність сеї збірки, в часї так заострених національних спорів з нашими ворогами набирає отся збірка тим більшого значіння, бо може послужити нашій самообороні яко нестертий доказ перед котрим уступить хочби найзавзятїйший безсторонний противник. Збірка та є продовженем подібних видань етнол. комісії тов. Шевченка, як Д-ра І. Колесси: Галицько-руські народні пісні з мельодіями (Етн. Збірник XI) Проф. Ф. Колесси: Мельодії гаївок (матеріяли до укр. етнольоґії XI), тогож автора: Мельодії українських народних дум (матеріяли до укр етн. XIII і XVIV) та Д-ра Ст. Людкевича: Галицько-руські народні мельодії (Етн. Збірник XXI—XXII). Вже Др. Людкевич в своїх збірках галицько-руських пісень старав ся упорядкувати пісенний матеріял після певної системи та відповідним уґрупованем тогож, опираючись не тільки на змісті пісень але узглядняючи і мельодійні питоменности пісень, уложивши їх в певні типові форми (гляди передмова до тому XXI етн. збір). В тім же напрямі зладжена і нова збірка, до котрої уложив передмову проф. Ф. Колесса. Поділ пісенного матеріялу в головних чертах той сам, що і в инших виданях, а іменно: I Обрядові: Колядки, весняники і гаївки, обжинкові, весїльні, хрестильні та похоронні голосїня. II. Побутові. III. Танкові. IV. Споріднені з танковими: жартобливі і комічні. V. Набожні і VI. Напливові (чужого-книжного походженя). В обсягу поодиноких ґруп упорядковано пісні відповідно до їх метрично-ритмічної будови це на однородні ґрупи ритмічні: 4+4 або 5+5, 6+6 і т. д., на ріжнородні ґрупи ритмічні: 4+3, 5+3, 5+6 і т. и. і на семетрично переплітані: 4+4+3, 5+5+6, 4+4+7 і т. и.: на колісцеві ґрупи (переплітане дво і трикольних стихів) 6+6 ‖ 4+4+6: 6+6 ‖ 6+6+6): (Числа означають складочислене). В Ґрупі танкових пісень узглядненo і рід закінченя, як а) дрібушкове (вісімки уґруповані в 2/4 такті), що помічаємо в т. зв. шумках, б) козачкове або мужеське окінченє (2 вісімки+чвертка в 2/4 такті) в) коломийкові окінчення (4 вісімки+2 чвертки в 2/4 такті).

В ґрупі побожних і напливових пісень, менше характеристичних для ритміки українських народних пісень узглядненo головно будову строфи (двостихова форма строфи, — та довші скомплікованої строфи подибувані лиш в гаївках та весїльних піснях. Сей перегляд ритмічних форм (котрий подав я ту в скороченю) представляє працю менше-більше математичну. Також не легкою задачею є розвязуване і розслїджене мельодійних питоменностий пісень. Особливо в новійших часах, де при помочи фоноґрафу можна було записати мельодії „з усіми її припадковими та ґенеральними фальшами, неправильностями, угловатостями та іншими недомаганями", як висказує се Др. Людкевич в передмові до XXI і XXII тому Етн. Збір або инакше кажучи, можна було записати мельодії в їх „первіснім станї", дістаєсь музичні розвязці нераз вельми трудний хоч цікавий проблем. Та часть передмови проф. Колесси присвячена розслїдженю мельодичної будови пісень заслугує хочби з того згляду на признане, що старає ся подати не лише сирий матеріял пісенний але його розвій від найдавнійших до нових чаців з узгляднeнем специфічних признак відповідно до часу повстаня пісень хоч видає ся она менї не ві всім докладною, та оперта подекуди на хибних понятях. Тому позволю собі перейти поодинкі замітки проф. Колесси та в даним случаю противставити свої. Загально беручи, замітки проф. Колесси відносять ся переважно до пісень найдавнїйшої і старшої верстви та виказують їх характеристичні цїхи, відмінні від пісень новійшої верстви.

Зазначивши, що помимо того, що мольові мельодії є більше типові і характеристичні для української народної музики, в збірниках Плосайкевича і Сенчика переважають дурові, запримічує проф. Колесса, що пісні з модуляцією в паралельну тонацію майже зовсім не подибують ся серед пісень старинних обрядових. Зі збірника Плосайкевича (А) наводить проф. Колесса ч. 21, а із збірки Сенчика (Б) ч. 36. 63, 78 і 118. (Сюди можна може зачислити і: А: ч. 22, де при кінци виступає виразнїйше модуляція з e-moll до g-dur і Б: ч. 37 — де можна в першій части закінчити переходом з d-moll до

Війна.

Німецький канцлер у Відни,

ВІДЕНЬ. (Ткб). Канцлер німецької держави др Міхаеліс перевів нинішнє передполуднє на розмові з міністром загр. справ ґр. Черніном і продовжав її також нині пополудни. В конференції взяв теж участь нім. посол Ведель, підсекретар уряду загр. справ Штум та австрійський посол в Берліні Гогенльоге. Що др Міхаеліс і ґр. Чернін є одної думки що до засадничих політичних питань, виходить з їх покриваючих ся промов, виголошених дня 28. липня до представників преси. З уваги на се заявив др. Міхаеліс, що він користає з побуту у Відни, щоб детайлічно розібрати спільні господарські й політичні квестії, а саме ті, що випливають тепер, в часі війни з відносин між Німеччиною і Австрією Розмова обох керманичів загранич ної політики союзних держав торкнула також нового усталеня витичної лінії, якої мають ся спільно придержувати.

Заява Рібота.

ПАРИЖ, 31. липня (Ткб). Заява Рібота в палаті послів була така: Німецький канцлер позволив собі виготовити прилюдно до французького правительства візване, щоб воно заявило, чи на тайнім засіданю палати дня 1. липня повідомило палату про тайний договір, який заключено між французьким правительством і царем в переддень російської революції, яким цар зобовязав ся попирати наші претенсії до німецьких областий по лівім березі Рену. Обі палати знають, який перебіг мали ті події. На основі розмови з царем просив Doumergue Briand-а о уповажнене і одержав його, щоб зладив акт про обітницю царя поперти наші жаданя що до звороту Альзації й Льотарингії і позлишеня нам вільної руки в визначеню границь, які запобігли-б всякому новому наступови — не через анексію німецьких областий по лівім березі Рену для Франції, а через те, що в разі потреби з тих областий зробимо самостійну державу, яка мала-б нас охоронити так як Бельґія від нападу з противної сторони Рену.

Ми ніколи не мали на гадці, щоб вчинити те, що зробив Бісмарк в 1871 р. Рібо пригадує слова дневного порядку, принятого як вислід тайних засідань, відбутих між 1. і 5. липня та сказав дальше: І тепер важуть ся говорити в світі, що ми хочемо анексії. Се незручний маневр. Канцлер старає ся укрити трудности, які відчуває при усталеню воєнних цілий та відвернути увагу від того, на кім тяжить відвічальність.

Російське правительство на чолі армії.

РОТЕРДАМ „Daily Mail“ доносить з Петрограду: Тимчасове правительство обняло начальну команду над російською армією. Рада робітників і жовнірів жадає, щоби Брусілова потягнути до відвічальности за проломане російського фронту.

Диктатура Корнілова.

Російські часописи доносять, що російська начальна команда армії дала ґенералови Корнілови необмежену власть в обемі діланя його команди і уповажнила його до негайних заряджень, які признасть за відповідні.

Увязнене ґен. Еверта

КОПЕНГАГА. Бувшого російського командуючого ґенерала на західнім фронті Еверта, як підозрілого о монархістичні замисли, увязнено враз з цілим його штабом. Се увязнене викликало в Росії надзвичайну сензацію.

Цісар Вільгельм до війска і фльоти.

БЕРЛІН. (Ткб). Цісар Вільгельм видав до війска і фльоти денний приказ, в якім вказує, що побільшило ся число наших ворогів, але не збільшили ся їх вигляди на кінцевий успіх. Румунія і Росія знаходять ся в стані скроваленя. В Македонії ставлено могучо чоло наступам ворога. На заході жовніри є панами положеня. Маринарка заперечує ворогови пановане на морі. Цісар дякує жовнірам за їх діла, згадує про героїв, що полягли і кінчить словами: Війна і дальше накинена. Боремо ся за наше істноване і нашу будучність з неугнутою рішучістю. Ніхто не зможе нас поконати.

Мирові ластівки.

ЦІРІХ. „N. Zür. Ztg“ доносить з Льондону, що резолюція німецького парляменту отвирає вигляди що до управильненя питаня мира, хоч резолюція не містить алюзії що до відшкодованя. Заповіджене утворене міністерства для відбудови по війні вказує на те, що уважають, що надійшов остаточний період війни.

ЦІРІХ. З Льондону доносять, що Льойд Джордж в своїй бесіді про воєнні цілі, яку виголосить 4. с. м., заявить, що Анґлія готова до мирових переговорів з демократичною Німеччиною.

КОПЕНГАҐА. На засіданю конґресу в Вашинґтоні сенатор Stone зголосив внесене в справі мирової бесіди Міхаеліса. Се внесене поперло 18 сенаторів. Після „New Iork Heralda“ зміг ся в Америці мировий рух.

Льойд Джордж про Францію і Росію.

ЛЬОНДОН. Бюро Райтера доносить: Льойд Джордж в розмові з одним парляментарним журналістом висказав ся так про воєнне положене: „Я вернув що йно з Парижа Тішу ся тим, що можу сказати, що настрій в Франції ліпший, чим я його знав передше. Се дуже інтересно при кінци третого року війни, який більше дав ся в знаки Франції, чим нам, бо Французи страшно потерпіли, а ворог все ще в їх краю. Почутє зневіри внаслідок великого розкладу російської армії устало. Коли Франція і ми самі тепер передержимо, будемо в силі побороти російські клопоти. Ми дістали потвердженє, що Росія знов піднесеть ся і буде страшнійшою, чим була передше“.

F-dur, щоби обминути триразове повторюване полузакінченя з d moll, примітка В. Б) З інших ґруп першої збірки подає проф. Колесса 28 таких мельодій. (Сюди зачислив би я ще і А ч.: 42 з модуляцією з h moll до D dur — замість полузакінченя з h moll, примітка В. Б) З сего висновує проф. Колесса заключене, що модуляція в паралельну тонацію чужа старинним мельодіям характеризує пісні пізнішого походженя. Відтак перепроваджує проф. Колесса характеристику будови пісень. Виказує, що мельодії обрядових пісень обох збірників, с є найдавнійші мельодії виказують переважно будову квартову і квінтову. І так на 132 мельодії збірника Сенчика є 29 квартової а 50 квінтової будови. З мельодій збірника Плосайкевича на 23 мельодії обрядових пісень є 4 побудовані на кварті, 7 на квінті. Сей квартовий і квінтовий звукоряд є ще часом розширений приставленою з долини великою або малою секундою (уводячим тоном) перед тонікою, або долішньою домінантою. Однак сі приставлені тони звичайно не акцентовані мають лише побічне значінє і не впливають на форму будови пісень. Значне число мельодій (у Плосайкевича 38, у Сенчика 35) виповнює сексту — рівнож розширену тими двома приставленими тонами. Натомість мельодії з октавовим складом зовсім не подибувані в давнійших піснях належать до новійшої верстви. (До тих виводів проф. Колесси мушу запримітити, що проф Колесса впроваджує зовсім хибне понятє „долішньої домінанти“. Долішною домінантою звемо IV-тий степень даної степениці (скалі), так як V тий степень звемо „горішною домінантою. (Назву „долішньої домінанти=subdominante впровадив творець новійшої гармонії I. Ph. Romeau 1683—1764) Наколи ми пр. в C dur означили V-тий степень G яко горішну домінанту, то чи ми ідемо в гору I c — II d — III e — IV f — V g, чи в долину VIII c — VII h — VI a — V g, то відношенє тону до тоніки не змінило ся. Проф. Колесса натомість означує долішньою домінантою (в німецькім перекладі яко „Unterdominante“) V-тий степень взятий з долини. В сім случаю треба би конче ужити іншого вислову як „горішна домінанта взята з долини або т. п. прим. В. Б).

(Далі буде.)

О. БОГАЧЕВСЬКА

З записок учительки.

(Кінець).

По дорозі почула я такі зойки переразливі, що широкою луною розносили ся далеко по селі. Недалеко від школи була хата одного Німця з кольонії. Там поступила я, щоби продовжити леґітимацію у місцевого команданта, що в тій хаті замешкав. Коли вступила я на подвірє, довідалась, що одній жінці вкрали корову.

Та коли прийшла на приходство, застала всі комнати порожні, навіть солому забрано, лиш квочка кружляла по комнаті з малесенькими курятами, що цвіркотіли жалісно. — На смерть голодову зістали ся — шибнуло мені через голову. — І чим провинили ся ті німі сотворіня? — Одна комната була замкнена, через двері запитала ся я, чи там є штабовий лікар. Мені відповіли, що лікар є таки в школі. Вертаючи до дому, знов почула я голосінє тої жінки, що їй вкрали корову.

Мій красний світ, збудований в моїй уяві, валяв ся в моїх очах — до послідної цеголки. Завсїгди думаю, що лекше булоб перенести на собі удар поличника, ніж почути таке слово як злодій...

А що найшла ся корова? — запитав ся жовнір, що стояв на варті коло возів. — Так, відповіла я, — —

Я ще вступила до сусідної хати, щоби дати деякі припорученя що до города. В сінях і в комнаті спали покотом жовніри. —

Коли мене люди питали ся перед тим, що буду з собою робити, я завсїгди відповідала відважно: Поки ще хочби послідний жовнір боронить нас своїми грудьми, я остаю ся з вами! — А тепер доперва пізнала я, яке дуже мізерне сотворінє жінка, коли вже стратить послідну точку, о котру можнаб її опертись. — Та хоч ніхто не сказав мені цего, що „пруська піхота цофає ся над Золоту Липу“, я вже вперто ухопила ся того твердженя. — Ще перед сходом соняця опустила я село. — Маєте мій город, маєте все що в хаті, — сказала я до Прусаків, — беріть що вам потреба, але прошу вас не ломіть мені деревини, я її садила власними руками!... Ще кілька днів перебула я на третім селі, та ще раз заглянула до своєї хати. — Там вже кулї таки добре свистіли над самими ухами, а спека вискварювала послідні краплини водної пари По моїм городі ґрасували коні, а пригинаючи за вершинки молодняк дерев, зубами глодали галузки... На дорозі стояли пруські офіцира

жінки стояли вже мовчки, — без плачу. Ще раз війшла я до своєї хати, мовби до чужої, забрала ще дещо і під парканом на дорозі спожила свій зимний сніданок. — За кілька днів я виїхала до Золочева і там дов'ідалась, що село наше евакуовано. — Мов шалена вганяла я цілу годину по станції, тримаючись за голову. — На другий день стрінула я на місті отця Б. Що будемо робити? питаю ся? — Та то вже не ма що, — відповідає він. — Галич занятий!.. Кілька кроків від мене стояла дорожка. Поїдете на стацію? — питаю ся. — Чому ні! По дорозі я инакше надумалась. Поїдете до Гологір? питаю ся. — Ну, чому ні? А кілько хочете? — Пятнайцять ринських! — Їдьте до Гологір! — За чверть години я була по другій стороні міста, їхала незнаними дорогами і горбками. За мною лишали ся пожарища, громи, смерть, свої люди і рідна сторона, — перед мною був далекий, незнаний світ...

„Нічні духи“.

Воєнний звітник др. Адольф Кестер описує свої вражіня з проїздки підводним судном.

Ось вони:

На бельґійському побережу темна ніч. Зближуєм ся до пристани, минаючи уставлені на піскових лавах гармати, яких стережуть заспані сторожі в сталевих шоломах. Море шумить з тиха. Нечайно розпізнаємо чотири грубі комини, що викидають стовпи чорного диму, просвітлюваного іскрами. Чотири довгі, вузкі судна ладять ся в дорогу. Вступаємо на судно з відзнаками шефа півфльотилї, потикаючись о грубі рури до викидуваня торпед, доткаючи головами відкритих гармат.

На голос команди відсуваються ся судна від муру, щоб виплисти на море. Пів години пізнїйше женуть в темну ніч без диму, без зрадливих іскор. На овиді в полудневій стороні підносять ся світляні ракети та пристанві світла коло Lombardzyde Та нас жене пітьма й пітьма приймає. Женемо до Каналу в напрямі Анґлії. Наше судно на чолї. Мале, розхвилюване, тонкою сталию опанцирене, виявляє волю до житя, непоборимє бажанє наступу. Має численних ворогів. Всіх відчуває, вишукує, з всіми бореть ся. Та найгіршими ворогами є всюди пливаючі міни. Лінійний корабель може перед ними забезпечитись. Підводне судно не має перед ними охорони, не може її мати. Серед ночі жене на сліпо всею силою, видана судьбі случаю. Кождий з залоги знає, що в слідуючу хвилю може вилетіти у воздух, тому кождий має на собі ратунковий пояс.

Люди сплять на покладї, розложившись, де хто міг. Голос дзвона на алярм поставить всіх на ноги. Досі тихо; сторожі на становищах сторожать з напруженєм.

Кождої хвилї впасти може на судно сальва з неспостереженого контрторпедовця. Тому очи жовнірів, що стоять на сторожі бажали-б пробити ніч в пошукуваню темних сильвет кораблів, плахт диму та червоних іскор з коминів Але не видко нічого на розлогім темнім просторі.

В тім появляєть ся світляний сиґнал по лівім боцї покладу. Німецьке підводне судно дає знак. Відповідаємо таким самим світляним сиґналом, почім настає знов крайна темнота.

Сходимо на хвилю до машин і там оглушує нас гук. В вузькім переходї стоять перед огнищами горючої ропи півнагі, потом облиті палячі; через отвори в коминах спливає на них студений воздух Через синяві шиби бачимо киплячу, до білости розпалену ропу, що жене турбіни. Можна сказати, що палячі виконують сліпо свій обовязок, не дивлять ся анї в право, анї в ліво; не бачать нічого кромі білих годинників перед собою; не можуть допустити, щоби вказівки на тих годинниках опали. Від того залежить житє цілої залоги. Стоять на найбільш небезпечнім місци, а коли судно найде на міну, або коли ворожий ґранат перебє поклад, жде їх неминуча смерть.

Свитає, коли вертаємо на гору; зорі блїднїють, а на суднї всьо починає увидатнювати ся. Один молодий хорунжий познакомлює нас з тайнами судна.

Женемо все в тім самім напрямі — до Анґлії. Робить ся щораз виднїйше; море приниимає зелену краску. Командант перешукує своєю льорнеткою цілий горизонт, але ворога анї слїду. Не видно жадного перископа, жадного корабля, навіть жадної рибацької лодки, а пливемо дорогою, котра в часах мира є головним шляхом торговельної плавби в північній Европі

Нечайно чуємо шум над головами. Світляні сиґнали роздирають мраку сірого ранку. Доганяють нас дві великі, чорні птиці: два німецькі гідроплани. Іскровим телеґрафом дають нам останні відомости. Перепливають над нами з фуркотом і зникають в імлах встаючого ранку.

Відтак оглядаємо на мапах перебуту дорогу. Далеко за нами остало бельґійське побереже; ми щораз близше Анґлії.

Вийшовши на високий, для офіцира артилєрії призначений поміст, можемо оцінити шалєву скорість нашого судна і тепер доперва відчуваємо цілу розкіш тої їзди. Солений ранний вітер здуває нам з лиця умученє; ніхто з нас не думає про міни, про ворогів, про призначенє судна, про ціль, в якій пливемо — через хвилю ніхто не памятає про війну. Море кинуло на нас чар — піддало думку про свободу і. нескінченість.

Хвилю забутя скорочує голоснє візванє з покладу. Збігаємо всі і глядимо в вказанім напрямі на чорну точку. Се міна. Грають ся нею филї, то вкриваючи її то викидаючи в гору. До машиністів іде приказ навороту; до суден за нами сиґнал звільненя їзди на пів скорости. Наше судно виконує зворот, підпливає до міни, котру оглядаємо з близу.

Се стара міна, виду кулї, обросла водоростами. Може вже давно вибухла? На всякий випадок звертаєть ся до неї машиновий кріс. Так—так—так—так.. Але стрільна падають з респектом подальше від танцюючої на филях кулї. Врештї влучує її одно стрільно, пробиває плащ і приневолює зникнути в зеленій глибині.

Сонце вийшло понад горизонт; вже день, а в день наші судна, темні духи ночи, не можуть ризикувати дальшої їзди. Ми недалеко Довру — так близько побережа Анґлії. Довкруги пусто. Нікого на цілім торговельнім шляху, анї Француза, анї Анґлійця. Тільки счорнілий від диму прапор німецької підводної півфльотиля має весело в раннім сонци.

Судна колишуть ся серед білої піни, наче би відпочивали змучені. Але зараз появляють ся нові хоругвки при машинї: сиґнали повороту. Турбіни підіймають свою працю, ціле судно дрожить. Наше висуває ся знов вперед і жене повною парою до бельґійських побереж, ведучи за собою сестриці.

НОВИНКИ.

— **Промоція п. Миколи Чубатого**, голови „Акад. Громади“, родом з Тернополя, на доктора фільософії відбула ся вчера 1. VIII. в присутности многих знакомих і приятелів докторизанта. Тему до своєї докторської діссертації взяв із історії західно-української держави в XIII в. На сторінках нашого дневника забирав він кілька разів голос головно на тему історичної сторони нашого церковного питаня.

— **З нагоди своєї промоції** на доктора прав. яка відбулась в львівськім університеті 28. липня с. р, зложив Вп. Ол. Ріпецький, кандидат адвокатури в Самборі, на фонд ім. Митр. А Шептицького для укр. сиріт квоту 100 кор, — За секцію „Живого памятника“: в заст. о. В, Лициняк.

— **Іменованє**, Голова української соціяльно-демократичної партії у Відни п. Володимир Темницький іменований пресовим референтом при міністерстві заграничних справ.

— **Відбудова Східної Галичини**. В комнатах „Краєвого Ревізійного Союза“ відбували ся наради в справі відбудови української части Галичини. В нарадах брали участь: відпоручники У. П. Р. і її господарської комісії та представники краєвих орґанізацій економічних, просвітних і культурних. Проводив нарадами др Кость Левицький як голова госп. ком У. П. Р. Їх дневний порядок: звіт господарської комісії У, П. Р. з її діяльности в справі відбудови, сформулованє українських домагань які мають бути поставлені до управи краєвої Централї для відбудови на конференції з її представниками, що має відбути ся 2. с. м. і вкінци справа основаня Української Економічної Ради.

Вчера вела ся конференція з представником центральних властий п. Гербстом.

— **За увільненє ґенерала Корнілова**. Ґенерал Корнілов, котрий дістав ся був де австрійської неволї, втік з неї при помочи чеського жовніра Івана Мермака. Зараз по втечі увязнено Мермака. Корнїлову вдало ся однак втечи і переступити російську границю. Військовий суд в Прешбурзї засудив Мермака на кару смерти через повішенє, але засуд знесено і Мермака судив знов дивізійний суд в Прешбурзї. Мермак подав, що Корнїлов обіцяв йому за його поміч 20.000 к. Дивізійний суд засудив Мермака на 10 літ тяжкої вязниці.

— **Вечір в честь Шевченка**. Заходом „Читальні Просвіти“ в Освенцімі відбуде ся в неділю 5. серпня 1917 р. в сали готелю „Герца“ в Освенцімі вечір в честь Тараса Шевченка. В програмі вечера: Відчит, продукції мішаного хору, продукції музичні і деклямації. Закінчить промова і відспіванє народного гимну. Початок точно о годині 4. по полудни. Дохід призначений на „Сиритський Захист.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 3 серпня 1917.

Нині: 3. серпня гр.-кат. Симеона. римо-кат. Знайденє с. С.

Завтра: 4. серпня гр.-кат. Марії Магдал. римо-кат. Домініка.

○ **Комітет** Вакаційних Осель просить, щоб Вп. Пані і Панночки зголосились ласкаво в пятницю 3. с. м. о год. 5 ій до Салї Ставропиґії ч. 9 по пушки і відзнаки на недільну збірку.

Виказ жертв,

на приватну українську ґімназію в Долині в коронах і сотиках (після громад).

(Кінець).

Сгрутин вижний 127·64. на се зложили: п. Ірина і Стефанія Сендецькі збірку 127·64 від: Анни Павлусевич 4, Катарини Янків 1, о. Т. Дурба 5, Катерини Душкевич 1, Стефанії Сендецкі 4, Анни Возняк 2, Ірини Дурбак 1, Івана Дурбак 1, Климентини Сендецкі 2, Германа Апенцелера 2, Стефана Ковалевича 2, Николая Янківа 1, Івана Павловича 2, Марії Риди —·60, Настуня Ярема —·60, Михайло Мацьків 1, Параська Тарас —·40, Настуня Руда 1, Николай Іліїтич 2, Катерина Іліїтич —·60, Анеля Іліїтич —·20, Катерина Іліїтич —·20, Маґда Маринець 1, Настя Павлович 1, Михайло Павлович 1, Михайло Терешко 1, Марія Руда —·30, Марія Бачкур —·30, Апенцелер Герман 2, Володимир Дудик 3, Михайло Тарас 1, Павло Янків 1, Маґда Креховецька —·40, Настуня Тарас 1, Василь Саміилів 1, Марія Саміилів —·20, Настуня Цебер 1, Анна Недзальска 1, Олекса Булат —·40, Катарина Булат 1, Богдан Сендецький 1, Настя Урядка 1, Василь Голинський 2, Марія Ковалевич 1, Катарина Іліїтич —.60, Василь Янків 1, Анна Павлович 10, Адам Павлович 2; Іван Мацьків 2, Олімпія Павлович 1, Микола Урядка 2, Олена Стасишин 2, Михайло Марчук 1, Федь Рудий 1, Никола Урядка 2, Марія Біґун 2, Никола Янків —·24, Василь Рудий 1, Іван Мацьків 1, Никола Буркович 2, Павлина Копач 2, Василь Сакалюк з Буковини 2, Никола Дяків —·20, Марія Буркович —·50. Анна Ковалевич 2, Анна Калинович —·80, Олена Калинович 1, Марія Павлович —·40, Марія Креховецька 1, Михайло Янків 1, Розалія Ковалевич — 60, Марія Ковалевич — 60, Настуня Павлович 1, Катарина Павловия 1, Розалія Іліїтич —·20, Дмитро Дидик 2, Анеля Павлович 8, Іван Калинович 2, Іван Сідик 1. Настуня Креховецька —·20, Анна Ковалевич 1, Настуня Руда —·50, Андрій Павлович 1, Маія Павлович 1, Марія Каранда 1, Михайло Ковалевич 1, Настуня Тарас 1, Павло Рудий —·40, Євдоха Руда —·60, Зофія Марчук —·40, Михайло Маничка 1, Онофер Марків 1, Марія Тарас 1.

Пациків 50, на то зложили: с. декан Білецький Никовай збірку 50, а то від: Анни Мельник 2, Анни Мельчик 1, Антона Грибовича 4. Петра Хомишина 1, Гриця Вінтоніва 1, Івана Оленина 1. Анни Каби 2, Юстини Паньків 2. Марії Дмитрашин 1, о. Білецький 13, з сорокоустів 22.

Велдіж 8, на що зложили: о. дек. Охримович 8. — Долина: Лютвак Міна двіок 50 к.

Кружок українського педаґоґічного Товариства почуває ся до милого обовязку зложити всім Вп. жертводавцям на сім місци прилюдну подяку і заявити, що завдяки їх жертволюбивости кружок зміг сей рік шкільний в сих страшних часах допровадити щасливо до кінця і дати спромогу нашій молодіжи уратувати рік. Ми з вірою приготовляємо отворенє ґімназії і на рік шкільний 1917/18 в надії, що добродії нашої ґімназії і на дальше не лишуть нас своєї помочи.

О нову Австрію.

Завданє нового кабінету.

ВІДЕНЬ. (Ткб). Fremdenblat в передовиці обговорює завданє, які задумує виконати новий творючий ся кабінет Не буде се міністерство коаліційне, но радше концентраційне міністерство всіх животних сил Австрії. Метою його є виключити спори, що тамують діяльність найживотнїйших зривів народів держави, усуненє спорів між ріжними клясами витворюючими і заробкуючими, а найважнїйшим завданєм того правительства є ревізія конституції, себто створенє нової яка би обезпечила свобідний розвиток усіх народів. Не ходить о дрібні переміни, але о цілковите перетворенє держави на засаді національної автономії з поділом на округи, а збереженєм дотеперішних границь коронних країв.

Українці у през. міністрів.

Morgenzeitung під датою 1. серпня 1917 пише; Цісар приняв нині голову християнсько-суспільного сторонництва посла д-ра Гавзера. Президент міністрів конферував нині з заступниками Українців і запросив їх взяти участь в більшости праці. Становище Поляків ще неневне, тому що вони передусім стоять при тім, що в Галичині має бути наново приверчена цивільна управа.

ВІДЕНЬ 1 серпня. Цілию всіх переговорів, які веде президент міністрів д-р Зайдлер, є утворене більшости праці. Точка тяжести тих переговорів лежить на партіях, котрі тепер взиває ся до співпраці для держави. Христ.-сусп. боять ся агітації соц.-демократів зверненої проти них і тому отягають ся брати активну участь в правлінню.

Серед Поляків зачинають ся знов суперечки. Передусім тільки консервативні є за участю в більшости. Своє вступлене до правліня зголосили до тепер німецький національний союз, південні Славяни й Українці, які нині вели переговори з президентом міністрів. Пляни спарляментизовання правительства ідуть в тім напрямі, щоби до нового міністерства покликати 12 парляментаристів і 4 урядників. З 12 парляментаристів має одна половина припасти на Німців, а друга на Славян. Між ними має бути один український, один польський і один південно славянський міністер без теки.

Німецький національний союз мав би післати одного міністра земляка з альпейських країв і одного з судетських та двох ресортових, а саме до міністерства фінансів і справедливости, евентуально до нового міністерства виживленя. Нове міністерство комунікації має бути обсаджене південним Славянам.

З головної німецької кватири.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда:

Ґрупа війск ґенерала полк. Бем Ермолія:
В куті між Збручем і Дністром відкинено російські задні сторожі коло Вигоди при дорозі до Хотина. На північ від Черновець наші дивізії також від південної сторони Дністра зближають ся до російської границі.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:
Російський фронт в Карпатах цофає ся між Прутом і південно східними склонами узгіря Келемен. Німецькі і австро угорські дивізії женуть перед собою ворога, котрий часто ставить завзятий опір; стоїмо перед Кімполюнґом. Між долиною Ойтоз і долиною Кашіну кинув неприятель і вчера великі сили, аби здобути Мґр. Кашінулюї.

Пару приступів піднятих по нагальнім огни розбило ся о витривалість оборонців.

На західнім фронті:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта.

На поли битви у Фляндрії прийшло аж вчера до нагальних боїв. Від Langemarck аж до Lys були наші лінії виставлені на кількагодинний барабанний огонь, заки аж вечером вирушив неприятель до нових сильних наступів на сім фронті. Вивязали ся знов тяжкі боротьби, в яких неприятельські дивізії всюди відперто, а наші лінії многократно в наслідок успішних противнаступів посунені вперед. На ні одним місци не скористав неприятель, противно пострадав в нашім сильнім огни богато крови. А через наші противнаступи втратив він кількасот бранців в місцях пролому. По несупокійній ночи розбили ся рівнож при великих втратах підняті наступи рано на схід від Wytschaete.

Фронт пруского наслідника престола:

На Chemin des Dames повторювали Французи свої безуспішні приступи проти зисканих нами горбоватих становищ на південь від Filain і на південний схід від Cerny. За дня й в ночи напирали вони по пять разів на наші лінії; заєдно відпирали їх наші випробовані военні сили. Також на західнім березі ріки Maas підняв ворог даремний противнаступ, щоб відобрати вирвані йому становища. Число бранців з вчерашних повних успіхів боїв, в яких брали славну участь крім баденських також гановерські та ольденбурські війська, піднесло ся на 750 люда.

Перший генеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Хто би знав, где знаходить ся Аполінія Беляк з двома діточками з Броварів повіт Бучач зволить ласкаво повідомити її мужа Миколу Беляка рядового при 36 полку стрільців в Меріш Вайскірхен, Морава. 1—3

Хто знає де перебуває Балюк господар Трибухівці або Стефа Костуркевичівна Бучач, зволить повідомити Мечиславу Чернівну Рожанка нижна п. Славско. 1—2

Молода женщина займе ся сільською господаркою у священика вдівця, ласкаві зголошеня на адресу Касалінова, Львів, Личаківська ч. 84.

Стефан Гнатів з Плековець пов. Тернопіль пошукує свого шваґра Стаха Карпоуха що був в липни минувшого року в Франкфурті на Мораві, хтоби знав що про него, зволить донести Адмін. Укр. Слова.

Марія Клюба з Середного, пов. Підгайці, тепер в Долинянах, почта Псари, пошукує мужа Володимира і сина Стефана, що в серпни минувшого року пішли до війска. 1—2 з.

Катерина Замрикот евакувована з Миловання, п. Товмач, тепер замешкала Smegorzów, почта Dąbrowa, пошукує свого мужа Василя. 1—2 з.

Марія Голубовська евакувована з Миловання, п. Товмач, тепер замешкала Smegorzów, почта Dąbrowa, пошукує свого мужа Петра. 1—2 з.

ВІДОЗВА

до Українців, членів і прихильників Філії Товариства „Сільський Господар“ в дрогобицькім повіті.

Інтереси рільничого населення повіта вимагають в теперішних тяжких часах чим раз більшої опіки не лише зі сторони властий але і зі сторони самої суспільности яку в рільничім напрямі заступає товариство „Сільський Господар“, котре має право і обовязок предкладати властям потреби і бажання рільничого населення, щоби воно сей тяжкий час могло щасливо перебути.

Тих потреб і бажань рільників не мож предкладати на осліп, а мусять вони бути подані і зраховані з кождого села, з кождої хати, і подані до відома філіяльній Раді нашого Товариства.

Тож аби дізнати ся точно про потреби селянства, і дати потрібуючим всяку можливу рільничу пораду, повідомляємо отсим, що від 1. серпня с. р. отворили ми канцелярію, в котрій сталий урядник буде постійно кождого дня урядувати в комнатах Народного Дому, уділяючи всяких господарських порад, буде списувати бажання і зажалення членів, вношені до Управи „Сільського Господаря“ від години 9 до 12 в полудне, щоби в той спосіб запевнити членам пожадану їм поміч у всяких справах господарських.

Взиваємо загал селянства в повіті, щоби з повним довірєм відносили ся до нашої канцелярії з всякими потребами і жаданями в справах господарських.

о. І. Негребецький, голова — Др. В. Бирчак, секретар.

ОПОВІЩЕНЄ.

В понеділок дня 13. н. ст. серпня 1917, відбудуть ся в сали

Народного Дому в Дрогобичі

о годині 12 в полудне

Загальні Збори

Філії Тов. СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР

з таким порядком:

1. Звіт з діяльности Видїлу,
2. Вибір нового Видїлу,
3. Відновлене і засноване кружків Сільського Господаря.
4. Внески членів.

Того самого дня о годині 2 з полудня відбудуть ся І. Конститууючі Збори Господарсько Торговельної Спілки з таким порядком:

1. Пояснене статута,
2. Вибір Надзірної Ради,
3. Вибір Управи Спілки,
4. Внески.

Впр. оо. Духовних просить ся оголосити своїм парохіянам о тих зборах публично.

Відбудова господарського житя в нашім повіті вимагає, щоби всї громадно взяли участь в сих зборах!

Приїжджає Делеґат і член центральної управи відбудови Др. І. Макух.

Дрогобич дня 31 липня 1917.

За Філію СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ:

о. І. Негребецький п. р., голова — Др. В. Бирчак, секретар.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.